

31999L0074

3.8.1999.

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

L 203/53

DIREKTIVA VIJEĆA 1999/74/EZ**od 19. srpnja 1999.****o minimalnim uvjetima za zaštitu kokoši nesilica**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 37.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije ⁽¹⁾,uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta ⁽²⁾,uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i socijalnog odbora ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Vijeće je 7. ožujka 1988. donijelo Direktivu 88/166/EEZ ⁽⁴⁾, poštujući presudu Suda EZ-a u slučaju 131/86 (poništenje Direktive Vijeća 86/113/EEZ od 25. ožujka 1986. o utvrđivanju minimalnih uvjeta za zaštitu kokoši nesilica koje se drže u neobogaćenim kavezima).
- (2) Članak 9. Direktive 88/166/EEZ zahtijeva od Komisije da do 1. siječnja 1993. podnese izvješće o znanstvenom razvoju vezanom uz dobrobit kokoši u raznim sustavima držanja i o odredbama Priloga Direktivi, zajedno s mogućim prikladnim prijedlozima prilagodbe.
- (3) Direktiva Vijeća 98/58/EZ od 20. srpnja 1998. o zaštiti životinja koje se drže u svrhu proizvodnje ⁽⁵⁾, sastavljena na temelju Europske konvencije za zaštitu životinja koje se drže u svrhu proizvodnje, utvrđuje odredbe Zajednice sa svrhom ostvarivanja načela predviđenih Konvencijom, koja uključuju odredbe o nastambi, hrani, vodi i njezi odgovarajućoj fiziološkim i etološkim potrebama životinja.
- (4) Godine 1995. Stalni odbor Europske konvencije za zaštitu životinja koje se drže u svrhu proizvodnje usvojio je iscrpnu preporuku koja uključuje kokoši nesilice.
- (5) Zaštita kokoši nesilica predmet je nadležnosti Zajednice.
- (6) Razlike koje mogu narušiti uvjete tržišnog natjecanja utječu na nesmetano djelovanje organizacije tržišta životinja i životinjskih proizvoda.
- (7) Komisija je u izvješću navedenom u uvodnoj izjavi 2., temeljenom na mišljenju Znanstvenog veterinarskog odbora, zaključila da su uvjeti za dobrobit kokoši

držanih u postojećim neobogaćenim kavezima i u ostalim sustavima držanja neprimjereni, te da u takvom načinu držanja njihove određene potrebe ne mogu biti zadovoljene; zato treba uvesti najviše moguće standarde, u svjetlu različitih parametara koje treba uzeti u obzir da bi se poboljšali ovi uvjeti.

- (8) Međutim, za razdoblje koje treba utvrditi, upotreba neobogaćenih kaveza može se nastaviti pod određenim uvjetima, uključujući poboljšane strukturne i prostorne zahtjeve.
- (9) Mora se održati ravnoteža između različitih aspekata koje treba uzeti u obzir, kako u vezi s dobrobiti i zdravljem, gospodarskim i socijalnim aspektima, tako i s utjecajem na okoliš.
- (10) Primjereno je, dok se izvode studije o dobrobiti kokoši nesilica u različitim sustavima držanja, prihvatiti odredbe koje omogućavaju državama članicama da odaberu najdjelotvorniji sustav ili sustave.
- (11) Komisija mora podnijeti novo izvješće zajedno s odgovarajućim prijedlozima koji uzimaju u obzir to izvješće.
- (12) Direktivu 88/166/EEZ treba stoga staviti izvan snage i zamijeniti,

DONIJELO JE OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

1. Ova Direktiva propisuje minimalne uvjete za zaštitu kokoši nesilica.

2. Ova Direktiva se ne primjenjuje na:

- objekte s manje od 350 kokoši nesilica,
- objekte za uzgoj matičnog jata nesilica.

Za takve objekte i dalje vrijede važeći zahtjevi Direktive 98/58/EZ.

Članak 2.

1. Kad je potrebno, primjenjuju se definicije iz članka 2. Direktive 98/58/EZ.

2. Nadalje, dodatno se za potrebe ove Direktive primjenjuju sljedeće definicije:

- (a) „kokoši nesilice” znači kokoši vrste *Gallus gallus* koje su dosegle zrelost za nesenje i drže se za proizvodnju jaja koja nisu namijenjena valenju;

⁽¹⁾ SL C 157, 4.6.1999., str. 8.

⁽²⁾ SL C 128, 7.5.1999., str. 78.

⁽³⁾ SL C 101, 12.4.1999.

⁽⁴⁾ SL L 74, 19.3.1988., str. 83.

⁽⁵⁾ SL L 221, 8.8.1998., str. 23.

- (b) „gnijezdo” znači odvojen prostor za nesenje jaja, čiji pod s kojim kokoši dolaze u dodir ne smije biti od žičane mreže, za svaku kokoš pojedinačno ili za skupinu kokoši (zajedničko gnijezdo);
- (c) „stelja” znači bilo koji rahli materijal koji udovoljava etološkim potrebama kokoši nesilica;
- (d) „korisna površina” znači površina široka najmanje 30 cm, ne smije biti strmija od 14 %, visine najmanje 45 cm. Površina za gnijezda ne uračunava se u korisnu površinu.

Članak 3.

Sukladno sustavu ili sustavima koje su prihvatile države članice, one će osigurati da posjednici i zakupnici kokoši nesilica primjenjuju ne samo nadležne odredbe Direktive 98/58/EZ, zatim Priloga toj Direktivi, već i zahtjeve specifične za svaki dolje spomenuti sustav, i to:

- (a) ili odredbe utvrđene u poglavlju I. u vezi s alternativnim sustavima;
- (b) ili odredbe utvrđene u poglavlju II. u vezi sa sustavom neobogaćenih kaveza;
- (c) ili odredbe poglavlja III. o obogaćenim kavezima.

POGLAVLJE I.

Odredbe primjenjive na alternativne sustave

Članak 4.

1. Države članice osigurat će da s 1. siječnja 2002. svi novo-sagrađeni ili obnovljeni proizvodni sustavi iz ovog poglavlja i svi takvi proizvodni sustavi koji se prvi put stavljaju u uporabu ispunjavaju dolje navedene minimalne zahtjeve:

1. Svi sustavi moraju biti opremljeni tako da sve kokoši nesilice imaju:
- (a) najmanje 10 cm prostora za hranjenje po jednoj kokoši kod ravnih hranilica, odnosno najmanje 4 cm prostora za hranjenje po jednoj kokoši kod okruglih hranilica;
- (b) najmanje 2,5 cm prostora za piće po jednoj kokoši kod ravnih pojilica, odnosno najmanje 1 cm prostora za piće po jednoj kokoši kod okruglih pojilica.

Kod napajanja kapljičnim pojilicama i šalicama za napajanje mora biti najmanje jedna pojilica na 10 kokoši. Ako su mjesta za napajanje opskrbljena fiksno postavljenim pojilicama, tada se u dometu svake kokoši moraju nalaziti barem po dvije šalice za napajanje ili dvije kapljične pojilice;

- (c) najmanje po jedno gnijezdo na sedam kokoši. U slučaju zajedničkih gnijezda, mora biti osiguran najmanje 1 m² gnijezda za najviše 120 kokoši;
- (d) najmanje 15 cm dužine odgovarajuće prečke (bez oštih rubova) po jednoj kokoši. Prečke ne smiju biti postavljene iznad stelje. Vodoravna udaljenost među pojedinim prečkama mora biti najmanje 30 cm. Vodoravna udaljenost između prečke i zida mora biti najmanje 20 cm;

(e) najmanje 250 cm² površine sa steljom po kokoši, koja mora pokrivati najmanje jednu trećinu podne površine.

2. Podovi moraju biti oblikovani tako da odgovarajuće podupru svaki naprijed okrenuti prst na obje noge.

3. Osim odredaba predviđenih u točkama 1. i 2.:

(a) ako se koriste sustavi držanja pri kojima se kokoši nesilice mogu slobodno kretati među pojedinačnim etažama:

- i. ne smije biti više od četiri etaže;
- ii. među pojedinim etažama mora biti najmanje 45 cm prostora;
- iii. pojilice i hranilice moraju biti raspoređene tako da su jednako dostupne svim kokošima;
- iv. etaže moraju biti uređene tako da izmet ne pada na donje etaže;

(b) Kod sustava držanja pri kojem kokoši nesilice imaju uređen ispast:

- i. mora biti osigurano više otvora za neposredni izlazak u slobodni prostor, visokih najmanje 35 cm i širokih najmanje 40 cm te razmještenih po cijeloj dužini objekta. U svakom slučaju, na skupinu od 1 000 kokoši zajednički otvor mora iznositi 2 m;

ii. otvoreni ispusti moraju:

- imati površinu primjerenu gustoći naseljenosti i prirodí terena da bi se spriječila bilo kakva zaraza,
- biti opremljeni zaklonom od nepovoljnih vremenskih uvjeta i grabežljivaca te imati odgovarajuće pojilice ako je to potrebno;

4. Gustoća naseljenosti ne smije biti veća od devet kokoši nesilica na m² korisne površine.

Međutim, gdje je korisna površina jednaka raspoloživoj zemljanoj površini, države članice mogu do 31. prosinca 2011. odobriti gustoću naseljenosti od 12 kokoši na m² korisne površine na onim objektima koji primjenjuju ovaj sustav na dan 3. kolovoza 1999.

2. Države članice osigurat će da se minimalni zahtjevi određeni u stavku 1. primijene na svim alternativnim sustavima od 1. siječnja 2007.

POGLAVLJE II.

Odredbe primjenjive na držanje u sustavima s neobogaćenim kavezima

Članak 5.

1. Države članice osigurat će da s 1. siječnja 2003. svi sustavi s kavezima iz ovog poglavlja ispunjavaju dolje navedene minimalne zahtjeve:

1. za svaku kokoš nesilicu na raspolaganju mora biti najmanje 550 cm² površine, mjereno u vodoravnoj ravnini, što se može primjenjivati bez ograničenja, posebno ne uključujući žljebove za hranjenje koji bi mogli znatno smanjiti raspoloživu površinu;

2. na raspolaganju mora biti žlijeb za hranjenje bez prepreka i dužine najmanje 10 cm po jednoj kokoši u kavezu;
 3. ako nisu na raspolaganju kapljične pojilice ili šalice za napajanje, svaki kavez mora imati pojilicu u obliku žlijeba za neprekidno napajanje vodom jednake duljine kao i žlijeb za hranjenje, spomenute u točki 2. Ako su mjesta za napajanje opskrbljena fiksno postavljenim pojilicama, tada se u dometu svakog kaveza moraju nalaziti barem po dvije šalice za napajanje ili dvije kapljične pojilice;
 4. kavezi moraju biti visoki najmanje 40 cm na najmanje 65 % površine kaveza i ne niži od 35 cm na bilo kojoj točki;
 5. podovi kaveza moraju biti oblikovani tako da odgovarajuće podupiru svaki od naprijed okrenutih prstiju na svakoj nozi. Nagib poda ne smije biti veći od 14 % ili 8 %. Ako podovi nisu napravljeni od pravokutne žičane mreže, države članice mogu dopustiti veći nagib poda;
 6. kavezi moraju biti opremljeni odgovarajućim materijalom za trošenje kandži.
2. Države članice osiguravaju da se držanje u kavezima iz ovog poglavlja zabranjuje od 1. siječnja 2012. Osim toga, od 1. siječnja 2003. kavezi iz ovog poglavlja ne smiju se proizvoditi niti kupovati niti stavljati u uporabu prvi put.

POGLAVLJE III.

Odredbe primjenjive na držanje u sustavima s obogaćenim kavezima

Članak 6.

Države članice osigurat će da s 1. siječnja 2002. svi kavezi iz ovog poglavlja ispunjavaju dolje navedene minimalne zahtjeve:

1. sve kokoši nesilice moraju imati:
 - (a) najmanje 750 cm² površine kaveza po kokoši, od čega 600 cm² korisne površine; visina kaveza, osim visine nad korisnom površinom, mora iznositi najmanje 20 cm na svakoj točki, a ukupna površina ni kod jednog kaveza ne smije biti manja od 2 000 cm²;
 - (b) gnijezdo;
 - (c) stelju koja omogućava kljućanje i čeprkanje;
 - (d) odgovarajuće prečke dužine najmanje 15 cm po jednoj kokoši;
2. na raspolaganju mora biti žlijeb za hranjenje bez prepreka i dužine najmanje 12 cm po jednoj kokoši u kavezu;
3. svaki kavez mora imati na raspolaganju sustav za napajanje dostatan broju kokoši; ako se koriste kapljične pojilice ili šalice za napajanje, najmanje dvije moraju biti dostupne svakoj kokoši;
4. u svrhu olakšavanja inspekcije, naseljavanja ili vađenja kokoši, prolaz među pojedinim redovima kaveza mora biti širok najmanje 90 cm, a udaljenost od poda objekta do prvog reda kaveza mora iznositi najmanje 35 cm;

5. kavezi moraju biti opremljeni odgovarajućim materijalom za trošenje kandži.

POGLAVLJE IV.

Završne odredbe

Članak 7.

Države članice osiguravaju da gospodarstva za koja vrijedi ova Direktiva registriraju nadležna tijela te da dobiju jedinstveni registracijski broj gospodarstva koji omogućava sljedivost jaja danih na tržište za prehranu ljudi.

Dogovori za provedbu ovog članka utvrdit će se do 1. siječnja 2002. u skladu s postupkom predviđenim u članku 11.

Članak 8.

1. Države članice poduzet će potrebne mjere da bi osigurale da nadležno tijelo provodi inspekcije nadzora pridržavanja odredaba ove Direktive. Ove se inspekcije mogu provoditi prilikom pregleda provedenih u neke druge svrhe.

2. Od datuma koji se utvrdi u skladu s postupkom predviđenim u članku 11. države članice izvještaju Komisiju o nadzorima provedenim u skladu sa stavkom 1. Komisija podnosi sažetke ovih izvještaja Stalnom veterinarskom odboru.

3. Od 1. siječnja 2002. Komisija će u skladu s postupkom predviđenim u članku 11. podnijeti prijedloge o usklađivanju sljedećeg:

- (a) inspekcije iz stavka 1.;
- (b) oblika i sadržaja izvješća iz stavka 2. i učestalosti kojom se moraju podnositi.

Članak 9.

1. Kada god ujednačena primjena zahtjeva ove Direktive pokaže to potrebnim, veterinarski stručnjaci Komisije mogu, zajedno s nadležnim tijelima:

- (a) provjeriti da države članice ispunjavaju navedene zahtjeve;
- (b) izvesti preglede na licu mjesta da bi se osiguralo da su inspekcije izvršene u skladu s Direktivom.

2. Država članica na čijem se državnom području vrši inspekcija daje veterinarskim stručnjacima Komisije svu pomoć koja je potrebna za izvršenje njihovog naloga. O rezultatu pregleda mora se raspraviti s nadležnim tijelom države članice prije nego se sastavi i objavi konačni nalaz.

3. Nadležno tijelo dotične države članice poduzima sve potrebne mjere da bi se uzeli u obzir rezultati pregleda.

4. Detaljna pravila za primjenu ovog članka donose se, ako je potrebno, sukladno postupku predviđenom člankom 11.

Članak 10.

Najkasnije 1. siječnja 2005. Komisija podnosi Vijeću izvješće, sastavljeno na temelju mišljenja Znanstvenog veterinarskog odbora, o različitim sustavima držanja kokoši nesilica, a posebno onima na koje se odnosi ova Direktiva, uzimajući u obzir patološke, zootehničke, fiziološke i etološke aspekte različitih sustava, kao i utjecaj na zdravlje i okoliš.

To izvješće također se sastavlja i na temelju studije o društveno-gospodarskim implikacijama i njihovom djelovanju na gospodarske partnere Zajednice.

Nadalje, prilažu se odgovarajući prijedlozi, uzimajući u obzir zaključke izvješća i ishod pregovora Svjetske trgovinske organizacije (WTO).

Vijeće o tim prijedlozima djeluje kvalificiranom većinom u 12 mjeseci od dana podnošenja.

Članak 11.

1. Kada treba slijediti postupak predviđen u ovom članku, predmet se šalje Stalnom veterinarskom odboru ustanovljenom Odlukom 68/361/EEZ⁽¹⁾, dalje u tekstu „odbor“, čiji predsjedavajući djeluje na svoju inicijativu ili na zahtjev države članice.

2. Predstavnik Komisije podnosi odboru nacrt mjera koje treba poduzeti. Odbor dostavlja svoje mišljenje o tom nacrtu mjera u roku koji utvrđuje predsjedavajući u skladu s hitnošću predmeta. Mišljenje se donosi na temelju većine predviđene člankom 205. stavkom 2. Ugovora, u slučaju odluka koje Vijeće mora prihvatiti na prijedlog Komisije. Glasovi predstavnika država članica u okviru odbora ponderiraju se sukladno navedenom članku. Predsjednik ne glasuje.

3. (a) Komisija usvaja predviđene mjere ako su u skladu s mišljenjem odbora.

(b) Ako predviđene mjere nisu u skladu s mišljenjem odbora, ili ako mišljenje nije doneseno, Komisija će bez odgode podnijeti Vijeću prijedlog koji se odnosi na mjere koje treba poduzeti. Vijeće djeluje kvalificiranom većinom.

Ako po isteku roka od tri mjeseca od dana upućivanja Vijeću Vijeće nije djelovalo, Komisija prihvaća predložene mjere i provodi ih odmah, osim kada je Vijeće odlučilo protiv izrečenih mjera običnom većinom.

Članak 12.

Direktiva 88/166/EEZ ovime se stavlja izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2003.

Članak 13.

1. Države članice donose zakone i druge propise, uključujući kaznene odredbe, potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije do 1. siječnja 2002. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

Kad države članice donose ove mjere, te mjere prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice.

2. Države članice mogu, poštujući opća pravila predviđena Ugovorom, na svojem državnom području zadržati ili primijeniti odredbe o zaštiti kokoši nesilica, koje su strože od predviđenih odredbi Direktive. One obavješćuju Komisiju o svim mjerama poduzetim u tom smislu.

3. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 14.

Ova Direktiva stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europskih zajednica*.

Članak 15.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 19. srpnja 1999.

Za Komisiju
Predsjednik
K. HEMLÄ

⁽¹⁾ SL L 255, 18.10.1968., str. 23.

PRILOG

Osim relevantnih odredaba Priloga Direktivi 98/58/EZ, primjenjuju se sljedeći zahtjevi:

1. Posjednik ili skrbnik mora osigurati pregled kokoši najmanje jednom dnevno.
2. Jačina buke mora biti minimalna. Treba izbjegavati stalnu i iznenadnu buku. Ventilatori, oprema za hranjenje i druga oprema konstruira se, smješta, radi i održava tako da uzrokuje najmanju moguću buku.
3. Svi objekti moraju biti primjereno osvijetljeni tako da sve kokoši mogu vidjeti jedna drugu i da su jasno vidljive te da mogu percipirati svoju okolinu i pokazivati uobičajeni stupanj aktivnosti. Ako se raspolože prirodnim osvijetljenjem, otvori za svjetlo moraju biti izgrađeni tako da se svjetlost jednakomjerno raspodijeli u prostoru.

U prvim danima nakon naseljavanja, režim osvijetljenja mora biti takav da spriječi zdravstvene smetnje i smetnje ponašanja. Shodno tome, mora se pratiti 24-satni ritam osvijetljenja i uključiti prikladno neprekinuto razdoblje mraka, u trajanju ovisnom o indikacijama, oko jedne trećine dana, tako da se kokoši mogu odmoriti i izbjeći probleme imunodepresije ili očnih anomalija. Zadovoljavajuće razdoblje zamačenja treba omogućiti kada je svjetlo slabo tako da se kokoši mogu smjestiti bez nemira ili ozljeđivanja.

4. Dijelovi objekata, opreme i instrumenata koji dolaze u dodir s kokošima moraju biti redovno detaljno čišćeni i dezinficirani, a posebno u slučaju pražnjenja objekta i prije ponovnog naseljavanja. Tijekom boravka kokoši u objektu, sve površine i sva oprema moraju biti održavane primjereno čistima.

Feces se treba odstranjivati koliko je potrebno često, a uginule kokoši treba uklanjati svaki dan.

5. Kavezi moraju biti adekvatno opremljeni tako da kokoši ne mogu pobjeći.
6. Kod kaveza s dvije ili više etaža mora biti osigurana mogućnost nesmetane kontrole svih kaveza kao i pristup do svake kokoši.
7. Vrata kaveza moraju biti takvog oblika i veličine da se iz kaveza može izvaditi ili u njega staviti odrasla kokoš a da joj se tim postupkom ne prouzroče patnje niti ozljede.
8. Ne dovodeći u pitanje odredbe točke 19. Priloga Direktivi 98/58/EZ, svako se osakaćivanje zabranjuje.

Da bi se spriječilo kljucanje perja i kanibalizam, države članice mogu dopustiti skraćivanje kljunova, ali pod uvjetom da to izvede osposobljena osoba i to samo na pilićima mlađim od 10 dana koji su namijenjeni za proizvodnju jaja.
